

Streszczenie rozprawy doktorskiej
pt. „Uczucie wstrętu a poziom progesteronu u kobiet
– testowanie hipotezy profilaktyki wyrównawczo-behawioralnej”
mgr Karoliny Miłkowskiej

Streszczenie

Według hipotezy profilaktyki wyrównawczo-behawioralnej kobiety, szczególnie w okresie reprodukcyjnym, powinny przejawiać wzmożone zachowania profilaktyczne w okresach zmniejszonej aktywności układu immunologicznego i/lub zwiększonego zagrożenia infekcją. Zatem przewiduje się, że uczucie wstrętu powinno być wyższe w okresach obniżonej odporności lub zwiększonej ekspozycji na patogeny.

Celem pracy była ocena czy poziom wstrętu różni się pomiędzy fazami cyklu menstruacyjnego oraz czy jest zależny od ekspozycji na patogeny w środowisku. Rozprawa doktorska składa się z cyklu publikacji na temat odczuwalnego poziomu wstrętu przez kobiety, z uwzględnieniem faz cyklu menstruacyjnego. W pracy poddano analizie dane zebrane w ramach trzech projektów badawczych, w których wykorzystano metody kwestionariuszowe oraz testy identyfikujące wystąpienie owulacji.

Przeprowadzone analizy w dużej mierze potwierdzają założenia hipotezy profilaktyki wyrównawczo-behawioralnej. Ilościowe porównanie powtórzonych pomiarów odczuwanego poziomu wstrętu w dwóch fazach cyklu menstruacyjnego wykazało, że kobiety w fazie lutealnej, w której wysokie stężenia progesteronu mogą upośledzać funkcjonowanie systemu immunologicznego, uzyskały wyższe wyniki w podskali kwestionariusza mierzącego wstręt wobec patogenów i wrażliwość na skażenia, a także jako bardziej obrzydzące oceniły fotografie przedstawiające źródła potencjalnej infekcji. Natomiast ilościowe porównanie odczuwanego wstrętu przez dwie niezależne grupy kobiet wykazało wyższy poziom wstrętu wobec patogenów w trakcie fazy lutealnej cyklu jedynie wśród kobiet deklarujących trwającą infekcję (np. przeziębienie) w trakcie badania. W pracy wykazano również, że wraz ze wzrostem ryzyka infekcji uczucie wstrętu wzrasta. Kobiety w okresie pandemii COVID-19 – w porównaniu do kobiet przebadanych przed pandemią – uzyskały wyższe wyniki w skali mierzącej

wrażliwość na skażenia oraz silniej reagowały uczuciem obrzydzenia na fotografie przedstawiające źródła potencjalnych infekcji.

Summary

According to the compensatory behavioral prophylaxis hypothesis, women, especially those in the reproductive age, should behave more preventive during times of reduced activity of the immune system and/or increased risk of infection due to the welfare of the potentially developing fetus. Thus, it is suggested that the feeling of disgust should be higher during periods of decreased immunity or increased exposure to pathogens.

The aim of the dissertation was to assess whether the level of disgust differs between the phases of the menstrual cycle and whether it is dependent on exposure to pathogens in the environment. The doctoral dissertation consists of a series of publications on the perceived disgust by women, particularly in the different phases of the menstrual cycle. The study analyzed data collected in three research projects, in which questionnaire methods and tests identifying ovulation were used.

The conducted analyses mostly confirm the compensatory behavioral prophylaxis hypothesis, indicating increased disgust during the second phase of the menstrual cycle characterized by higher progesterone levels. A comparison of repeated measurements of perceived disgust between the two phases of the menstrual cycle showed that women in the luteal phase scored higher on the subscale of the pathogen disgust and susceptibility to contamination questionnaires and rated the photos of sources of infection as more disgusting. Moreover, the comparison of the perceived disgust by two independent groups of women showed higher scores in the subscale of the questionnaire measuring disgust towards pathogens, but only among women declaring having an infection (e.g. a cold) during the study. Another study showed that the feeling of disgust increases as the risk of infection increases. Women during the COVID-19 pandemic – compared to women surveyed before the pandemic – scored higher on the scale of vulnerability to contamination and were more disgusted by photos showing the sources of potential infections.